

DR. MICHAEL KUYUCU

michael@michaelsow.net

Dönem dizilerindeki dil karmaşası

Son yıllarda televizyonlarda dönem dizilerinin sayısında ciddi bir artış yaşandı. Bu alanda üretim olması tarihe meraklı biri olarak beni çok mutlu ediyor, hele bir de sosyal mesaj içerdi mi varmayın keyfime.

Bu tarz diziler arasında en popüler olan dizi Kanal D'de yayınlanan "Öyle bir geçer zaman ki", Star TV'de yayınlanan "Muhteşem Yüzyıl" gibi diziler. Bunlara ek olarak "Seksenler" ve benzeri diziler hiçte fena olmayan reytingler alıyor. Ancak bu tarz dizilerde çok ciddi hatalar yapılıyor. Kimi dizi 1960'ları anlatırken 2000 model gözlük kullanıyor, kimi dizi araba modelleri, ev dekorasyonları gibi konularda maddi hatalar yapıyor. Bütün bunlar kısmen affedilebilir ama benim asla affedemediğim ve karşıma çıktıkça çıldırdığım bir hata var ki buna tahammül edemiyorum: Dil yanlışları!

Dil yanlışları dönem dizilerine hiç yakışmıyor, geçenlerde Kanal D'de yayınlanan "Kötü Yol" dizisini izlerken bazı notlar tuttum. Bu dizide yansıtılan döneme ait olmayan o kadar çok söylem ve diyalog var ki şaşırmamak elde değil. Örnek mi? İşte 23 Ekim 2012 Salı akşamı yayınlanan bölümde yer alan bazı enstantaneler:

Kız "Erkek milleti öyle oluyor, bir zaman başının tacı bir zaman tukaka!" diyor. Bir başka diyalogta adam terfi almış patronuna soruyor "Titrim ne olacak?". En ilginç olan ise erkek bir şey söylüyor kadın ise şu cevabı veriyor "Aynen öyle!".

Şimdi eğri oturup doğru konuşalım, "Kötü Yol" dizisi Orhan Kemal'in aynı adlı romanından televizyona uyarlandı, dizi 1965 yılını anlatıyor. Roman televizyona uyarlanırken kullanılan dile dikkat edilmiş mi? Yukarıdaki birkaç örnekten hareket ederek "hayır" diyebiliriz. Şimdi soruyorum size, 1965 Türkiye'sinde "tukaka" lafı kullanılıyor muydu? Peki ya daha çok seksenli yıllarda ön plana gelmeye başlayan "title" kelimesinden türeyen "titrim" lafı? En şaşırtıcı ise iki binli yıllarda popülerleşen ve özellikle gençler arasında kullanılan "aynen öyle". Bu lafı son beş yıldır gençler abartılı bir şekilde kullanıyor, 1965 yılı Türkiye'si-

ni anlatan bir dizide bu tarz günümüz söylemlerini duymak beni şaşırtıyor.

Senaristler bunu bilinçli olarak mı yapıyor yoksa dikkatsizliklerinden mi? Dikkatsizliklerinden mi çok ayıp, bilinçli olarak yapıyorsa sinema diline ihanet ediyorlar. Dönem dizilerini günümüz gençlerine sevdirmek için günümüz dilinden referanslar yapıyorlarsa bu ayrı bir saçmalık. Lahmacunla viski içmek gibi bir şey. Ülkemiz medyasında zaten her şey karmakarışık. Diziler ,yarışmalar haber programları... Her yerde bir kaos var. Karambollar memleketi olduk. Her şey karmakarışık olmuş. Bunun en somut örneklerinden biri de dönem dizilerinde yaşanan dil karmaşası.

Öte yandan bayram televizyonları her bayram olduğu gibi uyku moduna geçtiler. Bayramda insanlar televizyon izlemiyor tezinin yıllardır anlamayan biri olarak her bayramda tv mecrasının bu ucuz halini görmekten nefret ediyorum. Kanallar dizilerini, programlarını durdurmuşlar, sanırsınız grev var. Bu kanallar içinde Star TV ise geleneksel yayın akışını bayram özel yayını diye tanıtıyor. Televizyonların düştüğü içler acısı hale bakın. Adamlar normal yayın akışlarını bayram yayın akışı niyetine gösterip hava atıyorlar, diğerleri ise bayram uykusuna yatıyor. Neymiş efendim halk bayramda tv izlemezmiş, ondan reklam veren reklam vermezmiş. Bu zihniyeti anlamadım anlayacağımı da sanıyorum.